

GŁOS POLSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Redakcja i Administracja ul. Piotrkowska Nr. 106.
Konto czekowe w P. K. O. Łódź, Nr. 61.119

Cena 25 groszy

Telefony „Głosu Polskiego” — Redakcja dzienna 19-78
nocna redakcja i drukarnia od godz. 9 wiecz. 7-90
00000 administracja i ekspedycja 1-99 00000

Waldemaras likwiduje opozycję

Zamach na jego osobę świetną okazją do krwawego porachunku z przeciwnikami politycznymi

Wykrycie nowych sprawców zamachu — Masowe aresztowania wśród studentów i chrześcijańskiej demokracji

BERLIN, 14.5. (ATE.) „Tempo” podaje wiadomość z Szawel, że sprawcy zamachu na Waldemarasa zostali zupełnie wykryci. Nazwiska ich brzmią: Wasilius, Blota, Owidius i Gudelis.

Aresztowany wczoraj oficer Lawis jest majorem sztabu generalnego.

Cztery sprawcy zamachu na Waldemarasa należą do stowarzyszenia studenckiego „Auszra”.

KOWNO, 14.5. (ATE.) Aresztowania w związku z zamachem na Waldemarasa w dalszym ciągu trwają.

Dotąd aresztowano około trzydziestu osób. Na specjalne zarządzenie Waldemarasa zostały wystawione poczwórne posterunki specjalne na granicy polsko-litewskiej.

RYGA, 14.5. (Tel. wł.) Według telegramów z Kowna wczorajsze przesłuchania wieczorne aresztowanych akademików, miały o tyle konkretne rezultaty, że ciężko ranny Voziljus po kilkudniowym UPARTEM MILCZENIU wczoraj złożył obszernie zeznanie, w którym PRZY ZNAĆ SIĘ MIAŁ, jak twierdzi policja litewska, do dokonania zamachu na Waldemarasa.

Stwierdził on m. in., że zamach jest AKTEM ZEMSTY OSOBISTEJ, dokonanej dlatego, że Waldemarasa wielu członków organizacji akademickiej, do której aresztowany należy, wysłał do obozów koncentracyjnych, polecił wyrzucić z uniwersytetu kowieńskiego i zniszczył im zupełnie karierę życiową.

Aresztowany PODAŁ SZEREG NAZWISK, pozostających w związku z dokonanym zamachem. Wśród tych nazwisk mają się znajdować także dwaj przywódcy opozycji chrześcijańsko-demokratycznej.

Policja litewska twierdzi, że nie może opublikować tymczasowo w interesie śledztwa szczegółów zeznania i nazwisk, ponieważ na te zeznań Voziljusa zostaną przeprowadzone dalsze dochodzenia.

Dziennik „Jaunakas Zinas” oświadcza w komentarzu do tej wiadomości, że należy przyjąć wszystkie oświadczenia władz litewskich w tej sprawie z PEWNĄ OSTROŻNOŚCIĄ, aż nie nastąpią dalsze wyjaśnienia.

WILNO, 14.5. (Tel. wł.) Z Kowna donoszą: Śledztwo w sprawie zamachu na Waldemarasa trwa da-

lej. Równocześnie mnożą się resztowania.

W związku z aresztowaniem studenta Wasiljuka, należącego do organizacji studenckiej „Auszra” przeprowadzono wśród młodzieży kowieńskiej masowe rewizje i aresztowania.

Dotychczas do więzienia wrącono zgromadzić 60 akademików. Sensację obudziło aresztowanie oficera z NAJBLIŻSZEGO OTOCZENIA Waldemarasa kpt. Słupczyńskiego, który jak się okazuje należał do pleczkajstisowców.

Aresztowany również został współpracownik pisma „Lituvos

Zinios” Januszkauskas, b. członek durny państwowej.

BERLIN, 14.5. (PAT.) Z Kowna donoszą, że śledztwo, skoncentrowane jest obecnie na poszlakach, które kompromitują koła, stojące blisko chrześcijańskiej demokracji.

Krąży pogłoski, że oddano pod nadzór policjiny b. szefa sztabu gen. Plechawicjusą, któremu odebrano paszport.

Aresztować miano również wyższych oficerów. Pod dozorem policji znajdować się również mają przywódcy socjaldemokratów: Kairis Bolnis.

Sensacyjna mowa Mussoliniego w parlamencie

Pierwsze zgrzyty polityczne w pojednaniu Watykanu z Kwirynałem

Suwerenność państwa Watykanu nie może naruszać wewnętrznej suwerenności Włoch

RYM, 14.5. (PAT.) Z okazji wczorajszej wielkiej mowy Mussoliniego sala parlamentu nabitą była publicznością już na dwie godziny przed rozpoczęciem posiedzenia. Loże dworska, senacka i dyplomatyczna były przepełnione. Sam temat przemówienia premiera interesował bardzo, a poza tym wiadomym było, iż mowa trwać będzie kilka godzin i jak dzienniki informowały, posiadać będzie wielkie polityczne znaczenie o historycznej doniosłości.

Jako podstawę swej mowy premier postawił kwestję wzajemnego stosunku państwa włoskiego do Watykanu, przyczem podkreślił, iż nie może być na ten temat żadnych dwuznaczności. Mówi się dużo — mówił premier — o kościele wolnym i suwerennym i o państwie wolnym i suwerennym. Otóż wyjaśnić należy natychmiast, że czem innym jest państwo Watykanu, a czem innym królestwo włoskie. Między królestwem włoskim a miastem Watykanu jest odległość, którą można określić na tysiące kilometrów, acz-

kolwiek wystarczy 5 minut na to, aby dojść do miasta Watykanu, a 10 minut na to, aby je obejść dookoła. Są to zatem dwie odrębne formy suwerenności.

Ale jeżeli chodzi o kościół w państwie, to kościół nie jest bynajmniej suwerenny, a nawet wcale nie jest wolny, gdyż jest zależny od ogólnie obowiązujących praw, jednakowych dla całego państwa włoskiego i podlega specjalnym klauzulom, zawartym w konkordacie.

A więc najściślejszą definicją byłoby: suwerenne państwo w królestwie włoskim, kościół katolicki z pewnymi przywilejami lojalnie i z naszą wolą przyznaniem.

Wyjątkową szczerością odznaczały się te ustępy przemówienia, w których premier poruszał przebieg rokowań, trwających od roku 1926, chociaż już przy poprzednich rządach, począwszy od roku 1875 czynione były stałe wysiłki w celu załatwienia kwestji rzymskiej. Ostatnim projektem był projekt Orlanda z r. 1919, który jednak nie zdołał

Zamach kominternu na Europę

Międzynarodówka sowiecka organizuje „Dzień czerwony”, który ma być przejściem komunistów do ofensywy

RYGA, 14.5. (Tel. wł.) Donoszą tu z Moskwy, że komitet wykonawczy Komintern wydał odezwę do robotników całego świata w sprawie wystąpienia komunistycznych w Berlinie.

W odezwie tej Komintern wzywa do urzędzenia w całym świecie w dniu 1 sierpnia br. t. zw. „Dnia czerwonego”.

Dzień ten — głosi odezwa — nie będzie dniem zwykłych manifestacji.

„Dzień czerwony” 1 sierpnia stał się punktem zwrotnym w międzynarodowym ruchu robotniczym i przejściem proletariatu do kontrofensywy na froncie międzynarodowym przeciwko kapitalizmowi.

Straszne trzęsienie ziemi w Persji

4 tysiące osób zginęło pod gruzami 50 osad

LONDYN, 14.5. (ATE.) Donoszą z Teheranu, że wielkie trzęsienie ziemi w prowincji Horasan, które wyraziło tyle szkód i spowodowało tyle ofiar w ludziach, trwa w dalszym ciągu. W miastach Robat i Kaighan niemal w godzinnych od-

stepach dają się odczuwać wstrząsy podziemne.

Według wiadomości kół miarodajnych co najmniej 4,000 osób straciło życie. W niektórych okręgach ilość zabitych jest większą niż pozostałych przy życiu, którzy nie mogą podjąć grzebania zmarłych.

Około 50 miejscowości i wsł zostały całkowicie zrujnowanych z ziemią.

Daje się odczuwać katastrofalny brak lekarzy i środków leczniczych. Sowiecki Czerwony Krzyż wysłał drogą powietrzną większą ilość medykamentów oraz wydelegował swoich lekarzy.

Wśród ludności wybuchła panika.

Papież na kuracji w Marienbadzie?

PRAGA, 14.5. (PAT.) „Express” donosi, jakoby urząd miejski w Marienbadzie otrzymał miał z nuncjatury praskiej list, zapowiadający że ojciec święty zamierza w r. przybyć na kurację do Marienbadu.

Rząd Rzplitej na otwarciu P. W. K.

Warszawski koresp. „Głosu Polskiego” (S.B.) telefonuje: Na otwarciu wystawy w Poznaniu, które odbędzie się dnia 16 maja wyjedzie p. Prezydent Rzplitej specjalnym pociągami, Rząd uda się do Poznania częściowo koleją i częściowo samochodami.

Sejm reprezentowany będzie przez urzędującego wicemarszałka ks. Czetwertyńskiego, a w imieniu senatu bierze udział w otwarciu wystawy dr. Szymański, który przybędzie do Poznania wprost z Paryża, gdzie bawi od paru tygodni.

Marsz. Piłsudski wyjechał do Wilna

Podróż ma charakter ściśle prywatny

Warszawski koresp. „Głosu Polskiego” (S.B.) telefonuje:

Dzisiaj rano o godz. 8.55 wyjechał do Wilna Marszałek Piłsudski.

P. Marszałek wyjechał w towarzystwie pułkownika Beka oraz majorów Zembrzuskiego i Bustera wagonem salonowym Nr. 4, ukwieconym przez kolejarzy.

Mimo, że wyjazd miał charakter najzupełniej prywatny, na dworcu znaleźli się: premier Świątowski i minister Zaleski, oraz kilka przedstawicieli wojskowości.

Z ramienia ministerstwa kolei przybyli dyrektor departamentu p. Frank, wiceprezes dyrekcji warszawskiej p. Fijałkowski i dyrektor

Butkiewicz.

Marszałek Piłsudski w rozmowach ze swym otoczeniem, między innymi z naczelnikiem dworca warszawskiego, p. Stanisławem Trzebińskim, okazywał doskonałe uspośobienie.

Data powrotu Marszałka Piłsudskiego z Wilna nie jest ustalona.

Czytajcie „Głos Polski”

Chory samorząd

Oslawione „zdobycze demokracji” w postaci samorządów miejskich, kas chorych, stały się w świetle obiektywnej krytyki bodaj największymi bolączkami naszego życia społecznego. Wobec konkretnych wyników tej gospodarki w jej całokształcie dziesięciolecie samorządu miejskiego winno być właściwie dniem wielkiej skruchy, gorzkiego samopoczucia: mea culpa, mea maxima culpa — i ślubowaniem poprawy.

Wiecowy frazes: „zdobycze demokracji”, jak ich większość zawiera w sobie ten fałsz, że domniemana ostoja demokracji, dekret o samorządzie miejskim z roku 1921, nie jest żadną zdobyczą demokracji. Zdobywa się w walce to, czego wartość rozumie się, bodaj wyczuwa. Bez walki nie może być mowy o zdobyczu. Dekret o samorządzie miejskim z roku 1921 jest hojnym podarunkiem szczodrego prawodawcy, fabrykującego na kolanie ustawy i dekrety dla Polski, opromienionej mesjanistycznymi wizjami. Podarunek był wdzięcznie przyjęty przez młode partie polityczne, sięgające energicznie po władzę i został użytkowany wbrew oczywistym tendencjom szlachetnego prawodawcy: miast być kuźnicą inicjatywy gospodarczej, źródłem świadczeń publicznych — „ostoje demokracji” stały się ośrodkami organizacyjnymi partyj politycznych, żerowiskiem sprytniejszych mandatarjuszy partyjnych i wbrew elementarnym zasadom celowości samorządu stał się on terenem zażartych walk o wpływy polityczne; interesy „rządzących” większości radzieckich, grupowanych pod hasłami politycznymi, maskującymi interesy jednostek lub klik, utożsamiając z celami samorządu, zaprzeczył tem samym podstawowej idei samorządu.

Wadliwa lub wręcz nieudolna gospodarka miejska stała się w tych warunkach nieomal regułą. Bywa gorzej lub lepiej, w zależności od warunków miejscowych, od przypadkowego doboru ludzi.

Symptomy chorób, toczących samorząd, są urozmaicone. Niektóre z nich dają się już rozpoznać nie tylko fachowcom, ale i krytycznie myślącemu ogółowi: świadczy o nich znitomy przyrost majątku komunalnego w tej lub innej postaci lub całkowity brak dorobku gospodarki komunalnej, co wzbudza coraz większe i słusze rozgoryczenie wśród ogółu podatników. Najniebezpieczniejsze wśród chorób są te, które maskują chorobę, symulują stan pomyślny.

Samorządy miejskie, których kadencja trwała lat trzy, służy partiom jako piłki żonglerskie, które przerzucają sobie wzajem co lat trzy. Rządząca większość po upływie kadencji najczęściej odchodzi mniej lub więcej „zabrana”, pilceczkę więc chwytają opozycja, lewica; ta z kolei ustąpi ją prawicy po upływie lat 3-4: „chaquum son tour!”

Kardynalnym obowiązkiem każdej większości jest „czystka” magistratu, kosztowne rugi personalne, obsadzanie stanowisk „swoimi” ludźmi w nagrodę za zasługi w akcji przedwyborczej, za wrobienie się „w partię”. Drugi

rytualny obowiązek każdej większości to psucie lub poprawianie tego, co zrobił poprzedni magistrat. Następuje kardiolomne eksperymenty na własną rękę, aby przelicytować przeciwników politycznych szumami obietnicami i zapowiedziami balamucji opinii lub bezładnymi poczynaniami, które porzuca się w pół drogi wskutek braku gotówki i po zupełnym zaborożeniu się stając wobec notorycznego absurdu — zebrać władze nadzorcze o deskę ratunku: w postaci komisarzy rządowego! Żłudna ucieczka przed sromotą publiczną. W ten oto sposób zostają unicestwiane zasady rozumnej gospodarki: planowość i cia-

głość. Partyjne rugi personalne uniemożliwiają dłuższe fachowe szkolenie się personelu urzędniczego.

Chorobą naszego samorządu jest zbyt kosztowna administracja wskutek przeładowania jej personelem urzędniczym fachowo nieprzygotowanym, pracującym niedość wydajnie, a rekrutującym się najczęściej z kadrow partyjnych. Przy kosztach administracji, sięgających 23 — 25 procent budżetu zwyczajnego, w mniejszych magistratach i małych miast, wprost zawalonych balastem nierobów 40—45 procent — samorząd jest pasorzytem społecznym.

Chorobą samorządu miejskiego są t. zw. stałi ławnicy, ambasadrowie partyj w zarządzie komunalnym, czyli powierzenie fachowego kierownictwa wydziałów magistratu analfabetom, jednostkom bez fachowego, nierzadko i elementarnego wykształcenia — wyłącznie z tytułu mandatów ławniczych. Wytwarza to chaos w gospodarce miejskiej, zniechęca do pracy i demoralizuje zespoły urzędnicze.

Chorobą samorządu są te budżety, fikcyjnie równoważone, oparte na wpływach nierealnych, przeciążone wydatkami zbędnymi, te „wydęte” budżety nadzwyczajne, haftowane na iluzorycznych

pożyczkach, a w istocie rzeczy obejmujące nawet niektóre wydatki administracyjne, które z porządku rzeczy winny być objęte budżetem zwyczajnym. Chore są te budżety, naszpikowane subsydjami na cele, instytucje rzekomo kulturalne, faktycznie nie istniejące lub nie posiadające charakteru użyteczności publicznej, maskujące zapomogi dla partyj politycznych i kit, spajający większość radziecką. W tych warunkach samorząd miejski niestety niczem jest innym, jak ulegalizowana forma marnotrawstwa grósz publicznego.

Wl. Gacki.

Demagogia „Aniołów Pokoju”

Sensacyjne rewelacje dra Schachta podczas obrad paryskiej konferencji reparacyjnej poruszyły opinię całego świata i usunęły w cień obrady komisji rozbrojeniowej.

A jednak to, co na tej ostatniej komisji mówiono, również zasługuje na baczną uwagę i zastanowienie.

Na czele obrad wysunęło się oświadczenie delegata Stanów Zjednoczonych Gibsona w kwestii zbrojeń morskich i lądowych. Zadeklarował on, że Stany Zjedn. gotowe

są przyjąć za podstawę dalszych rokowań — o ile dotyczy ograniczeń zbrojeń morskich — propozycję francuską z r. 1927. Propozycja ta określa ogólny tonaż każdego mocarstwa i dzieli tę ogólną cyfrę na 4 kategorie: a) pancerniki, b) krążowniki pancerne, c) krążowniki małe i torpedowce, d) łodzie podwodne. Każde państwo ma prawo zwiększyć tonaż jednej kategorii kosztem innej.

Amerykańska deklaracja jest nie-

wątpliwie dużym krokiem naprzód. Wszystkie próby porozumienia w sprawie ograniczenia zbrojeń morskich rozbiły się wobec nieprzejednanych stanowisk rywalizujących potęg morskich: Ameryki i Anglii. Obecnie Ameryka godzi się na tezę wysuniętą przez Anglię, Francję, Włochy, Japonię.

Niemniej ważne oświadczenie złożył Gibson w sprawie zbrojeń lądowych. Stany Zjedn. zgadzają się na formułę francuską, że do liczby

wojsk, podlegających ograniczeniu, nie wchodzi t. zw. rezerwy wyszkolone, a więc te roczniki, które odbyły ćwiczenia wojskowe. Przez długi czas Francja nie mogła uzyskać zgody innych członków komisji, dopiero po porozumieniu francusko-angielskim z ubiegłego roku Anglia zdecydowała się wycofać swoją poprawkę do projektu, konwencji, ograniczającej siły lądowe. Pozostawały analogiczne poprawki Stanów Zjedn. i Niemiec. Wobec tego, że Ameryka teraz zgodziła się z tezą francuską, szanse uchwalenia wspomnianej konwencji znacznie się zwiększyły.

Na ile poważnych deklaracji Gibsona, jaskrawo odcinał się demagogia sowieckiego „anioła pokoju”. Zgłoszony przez Litwinową projekt czysto wojenny zradukowania sił zbrojnych, wprowadzał mechaniczne określenie bez uwzględnienia stopnia bezpieczeństwa poszczególnych państw.

Delegatowi sowieckiemu energicznie sekudował hr. Bernstorff delegat Niemiec. Złożył on memoriał, w którym Niemcy wypowiadają bowiem tak istotną dla sprawy wojsk, podlegających ograniczeniu, t. zw. rezerw wyszkolonych. Cała perfidia niemieckiej taktyki tu wylaża. Memoriał niemiecki pomija bowiem tak istotną dla sprawy robrojenia sprawę, jak istnienie związków wojskowych i stowarzyszeń rzekomo sportowych, niezwykle licznych w Niemczech, a w gruncie rzeczy będących niczem więcej, jak zamaskowanymi rezerwami.

Jaki więc jest rezultat bieżącej sesji komisji rozbrojeniowej? Była ona poważnym etapem na drodze rozwiązania tak zawilego i trudnego problemu, jakim jest bezpieczeństwo powszechne. Niewątpliwie deklaracje amerykańskie miały duże znaczenie — teoretyczne, ale deklaracje sowieckie i niemieckie w praktyce zupełnie osłabiały nutę porozumienia, odrzucającą w oświadczeniach delegatów koalicji. I nadal zatem z tych 2 środowisk — Sowietów i Niemiec — promieniuje pod polarywką „pacyficzną” tendencja zbrojeniowa. Jest ona tak niedwuznaczna, iż przesłonić jej nie potrafią pozorne gesty i deklamacje sowieckich i niemieckich delegatów.

Przyjaźń polsko-łotewska gwarancją pokoju na Wschodzie

Nie mam bynajmniej zamiaru omawiać ściśle politycznej strony zagadnienia łotewsko-polskiego zbliżenia. Jest to kwestia czasu i — poruszających sprężyn wielkiej polityki czynników oficjalnych, od których dobrej woli i właściwej oceny sytuacji zależy rozwój stosunków między Polską i Łotwą. Pragnę natomiast zarejestrować kilka faktów przyczyniających się niewątpliwie poważnie do wytworzenia atmosfery w której dobrośladziele stosunki i przyjazne współzycie obu narodów się dla wszystkich oczywista koniecznością.

W pierwszym rzędzie do takich płodnych w następstwa faktów należy powstanie i działalność Towarzystwa Polsko-Łotewskiego Zbliżenia. Założone w ubiegłym roku z inicjatywy grona osób, oceniających należycie zarówno rolę mniejszości polskiej na Łotwie, jak i wartość zbliżenia Łotwy do Polski, Towarzystwo zdołało skupić liczny zastęp wybitnych i wpływowych osobistości, szczerze pracujących dla urzeczywistnienia naczelnego ideału Towarzystwa. Najlepiej świadczy o tym skład zarządu Towarzystwa i działalność, rozwinięta w pierwszym roku jego istnienia. Na czele zarządu stoi b. premier Skujeniński, w skład zaś zarządu i komisji wchodzi: premier Celmiusz, biskup ryński ks. Rancan, b. minister spraw wojskowych gen. Kalnusz, dyrektor Teatru Narodowego Bersiusz, największy współczesny poeta łotewski Rainis, wiceminister Wierzbicki, senator Nagujewski, posłowie Błodnieks i Wipiszewski, redaktor „Jaunakas Sinas” Benjamin, oraz panowie Swyłam Veciusz, Raczewski i Kaupiusz, energicznym sekretarzem zarządu jest p. Būrgers.

Działalność Towarzystwa idzie po linii uświadamiania społeczeństwa łotewskiego o Polsce współczesnej, jej życiu kulturalnym i gospodarczym, oraz korzyściach, jakie osiągnąć może Łotwa ze zbliżenia do Polski. Organizuje też Towarzy-

stwo szereg zebrań towarzyskich, podwieczorków i zabaw, przyczyniających się znakomicie do zacieśnienia współzycia między członkami. Szczegółowym pomysłem było powołanie do życia Sekcji Kobiecej, która ma bardzo wdzięczne zadanie zjednoczenia dla idei zbliżenia z Polską kobiet łotewskich. Na ostatnim zaś walnym zebraniu postanowiono powołać o życia sekcję: literacko-artystyczną, oraz gospodarczą.

Jugosławia nie godzi się

na redukcję swych pretensji do Niemiec

BIAŁOGRÓD, 14. 5. (PAT). W związku z wiadomościami o proponowaniu zmniejszeniu procentowego udziału w odszkodowaniach, należnych od Niemiec, agencja Avalla upoważniona została do oświadczenia, iż rząd królestwa SHS, opierając się na układzie, zawartym d. 13 stycznia 1920 i dnia 20 czerwca 1921 r. w Paryżu pomiędzy przedstawicielami Wielkiej Brytanii, Francji i Jugosławii, jak również na porozumieniu z dnia 30 czerwca 1922, mocą którego królestwo SHS, przy stało do układu w Spaa, uczynił demarche wobec rządów francuskiego i angielskiego, zaznaczając, iż nie może zgodzić się na jakkolwiek redukcję procentowego udziału Jugosławii, który uważa za prawnie zagwarantowany przez wymienione wyżej akty międzynarodowe.

FELCZER
ABRAMOWICZ
Szczepi ospe
Święta Krowianka
Maratwicza 5, fr., II p. Tel. 27 97.

Przed tygodniem i u nas w Dynaburgu powstał oddział Towarzystwa Polsko-Łotewskiego Zbliżenia, inaugurując swą działalność uroczystą akademią i odegraniem przez zespół artystów Teatru Polskiego na Łotwie dramatu łotewskiego pisarza Blaumanisa „Ogień”. Zebrani na Akademii wysłali depesze do Prezydenta Łotwy, w której zaznaczone zostało, że dążeniem Towarzystwa jest „aby branie związki, zawarte w czasie wojennym pomiędzy Łotwą i Polską, zostały zacieśnione na polu gospodarczym i kulturalnym” — oraz do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej tej treści: „Oddział dynaburski Towarzystwa Zbliżenia Łotewsko-Polskiego w uroczystej chwili swego powstania przesyła Panu Prezydentowi wyrazy najgłębszej czci i zapewnienia, że jego naczelnym zadaniem będzie stać realizowanie dążeń do ściślejszego współpracy z Wielkim Narodem Polskim na polu kulturalnym i ekonomicznym pomyslnie dla obu stron uwiecznionej konwencji”.

Podkreślić mi wypada na tem miejscu zasługi, jakie na polu zbliżenia łotewsko-polskiego położył b. poseł polski w Rydze Łukaszewicz, a które znalazły swój wyraz w wyborze ministra Łukaszewicza na członka honorowego Towarzystwa Łotewsko-Polskiego Zbliżenia w Rydze, oraz depeszy, wysłanej przez obecnych na wspomnianej wyżej akademii inauguracyjnej oddziału dynaburskiego. P. Minister Łukaszewicz pozostawił po sobie jednolite i najlepsze wspomnienie i obfity plon swej rzetelnej pracy.

Jąskółwiek więc będzie dalszy bieg wypadków w dziejach obydwu narodów, prowadzona na naszym terenie praca nad zbliżeniem łotewsko-polskim, wyda niewątpliwie owoce, — stwarzające jeszcze jedną gwarancję dobrobytu dwóch sąsiadnich państw, oraz pokoju na Wschodzie Europy.

Czytajcie „Głos Polski”
K. L.icz.

Konserwatyści wielkopolscy stronnikami rządu Marszałka

Warszawski koresp. „Głosu Polskiego” (S.B.) telefonuje:

Na ostatnim posiedzeniu konserwatystów dzielnicy poznańskiej naczających nazwę „Chrześcijańskiego stronnictwa rolnego” uchwalono po referacie prezesa Steckiego szereg rezolucji, w których konserwatyści opowiadają się gorąco (oko stronnicy rządu Marszałka Piłsudskiego, ale zwracają rządowi uwagę na wszystkie trudności wypływające z obecnego położenia gospodarczego.

Min. Grandi

nie przyjedzie do Warszawy

Warszawski koresp. „Głosu Polskiego” (S.B.) telefonuje:

Wobec ostatecznego załatwienia sprawy podniesienia placówek dyplomatycznych Polski i Włoch do godności ambasad przyjazd wice-ministra spraw zagranicznych Włoch Grandiego do Warszawy został odwołany.

Westfalskie wykryły

dr. Schachta

PARYŻ, 13.5 (PAT.) Agencja Havasa donosi, że dr. Schacht omawiał z dyrektorami Banku Rzeszy w okręgu nadreńsko-westfalskim zarządzenia, jakie należałoby wydać w zakresie polityki kredytowej i długów Rzeszy.

Obecni przedstawiciele przemysłowców odmówili wzięcia na siebie odpowiedzialności za zobowiązania przyjęte w Paryżu przez delegację niemiecką, wyrażając jakoby opinie, że Niemcy nie mogli poczynać tak wielkich ustępstw.

Min. Boerner

w Poznaniu

WARSZAWA 14 (PAT.) Dnia 13 b. m. p. minister poczt i telegrafów inż. Boerner w towarzystwie podsekretarza stanu inż. W. Dobrowskiego i dyrektora departamentu ogólnego w ministerstwie poczt i telegrafów p. Z. Frączkowskiego i kilku wyższych urzędników ministerstwa wyjechał na inspekcję dyrekcji poczt i telegrafów w Poznaniu i na otwarcie Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu. Powrót p. ministra do Warszawy nastąpi dnia 17 b. m. wieczorem. Na czas nieobecności p. ministra kierownictwo ministerstwa poczt i telegrafów obejmie prezes warszawskiej dyrekcji poczt i tel. inż. Kazimierz Żajdler.

Wyrok na gen. Żymirskiego

został zdegradowany i wydalony z armii

Warszawski koresp. „Głosu Polskiego” (S.B.) telefonuje:

Wyrok sądu wojennego na gen. Żymirskiego oskarżonym o ca. y. szereg nadużyć uprawomocnił się i wobec tego gen. Żymirski pozbawiony został rangi generałskiej oraz wszystkich orderów polskich i za-

granicznych. Równocześnie b. gen. Żymirski został zwolniony ze służby wojskowej wogóle, gdyż na skutek wyroku sądu wojskowego o degradacji musiałby na wypadek mobilizacji odbywać służbę wojskową jako szeregowiec.

Katastrofalna powódź w Ameryce

Stan Teksas pod wodą — 70 osób znalazło śmierć w nurtach rozlanych rzek

LONDYN, 14.5. (ATE.) Według nadesłanych tu wiadomości z New Yorku wielkie ulęwy deszczowe na wiodziły specjalnie stan Texas.

Rzeka Trynity wylała na olbrzymiej przestrzeni porywając za sobą liczne osady i sadyby ludzkie. Są nawet ofiary w ludziach. Jedną z łodzi ratunkowych znalazła na drze-

wie uczeponą rodzinę składającą się z 4-ch osób, którą łódź zabrała jednakże w pewnym momencie wzburzone fale wyrzuciły łódź.

Wszyscy znajdujący się w łodzi utonęli. Dotąd są wiadomości o śmierci wskutek zatonięcia 70 osób.

Korzystny zwrot w rokowaniach handlowych Polski z Rzeszą

Oświadczenie ministra Hermesa w Genewie

Rząd niemiecki stanął na stanowisku wolnego obrotu między obu krajami, co umożliwi Polsce ratyfikowanie konwencji

WARSZAWA, 14.5. (PAT.) W związku z komentarzem, jakim b. ro Wolffa opatrzyło oświadczenie, udzielone przez wicemarszałka Głowica szwajcarskiej agencji telegraficznej z okazji dyskusji na posiedzeniu, doradczego komitetu ekonomicznego Ligi Narodów — PAT. dowiaduje się z kół miarodajnych:

Podpisując konwencję antyreglamentacyjną z dnia 8.11 Polska w załączonej deklaracji uzależniła ratyfikację konwencji od zaniechania przez inne państwa stosowania ograniczeń przywozowych o charakterze gospodarczym.

Rząd polski proponował w swoim czasie rządowi niemieckiemu stosowanie w przyszłej umowie handlowej przy wzajemnym obrocie handlowym zasad tej konwencji licząc na zniesienie zakazów wzajemnych przez Niemcy i Polskę.

W rokowaniach następnie jednak strona niemiecka zastrzegła sobie zakaz przywozu węgla polskiego i zamierza stosować go nadal w zakresie importu polskich produktów hodowlanych.

Strona niemiecka mimo postanowień art. 4 konwencji i p. 1 deklaracji do tej konwencji nadal trwa w

rokowaniach przy kontyngentach dla produktów hodowlanych z Polski.

Podobnych kontyngentów nie przewidują żadne traktaty handlowe, oparte na zasadzie wolnego obrotu.

Polska udzielając Niemcom całkowitej gwarancji weterynaryjnej dla produktów hodowlanych, przywożonych do Rzeszy niemieckiej, stoi na stanowisku, że ograniczanie ilościowe produktów hodowlanych eksportowanych z Polski do Rzeszy pozostaje w sprzeczności z zasadami konwencji. Dopóki rząd Rzeszy

trwa w rokowaniach na tym stanowisku — NIE MOŻE POLSKA RATYFIKOWAĆ KONWENCJI.

Jeżeli minister Hermes oświadczył w Genewie, że rząd niemiecki w rokowaniach z Polską stoi na stanowisku wolnego obrotu między obu krajami w duchu konwencji — oznaczałoby to ZMIANĘ DOTYCH CZASOWEGO STANOWISKA RZĄDU RZESZY.

W Polsce ta zmiana stanowiska powitana będzie z zadowoleniem, umożliwiając ratyfikowanie przez Polskę konwencji antyreglamentacyjnej.

Z Rady Miejskiej

Ojczymowie miasta zrozumieli nareszcie,

iż czas najwyższy, by zmienić dotychczasową politykę budżetową i postanowili szafować groszem obywateli Łodzi oszczędniej

Wczorajsze posiedzenie rady miejskiej wykazało „dobrą wolę” frakcji rządzącej... w wyszukiwaniu winowajcy obecnego kryzysu finansowego, bezrobocia i tych wszystkich klęsk jakie spadły ostatnio na państwo, powodując pustkę w kasach miejskich, i zmuszając tem samem do ograniczenia wydatków inwestycyjnych.

Jeśli jednak zgadzamy się z p. prezesem rady miejskiej, iż należy poczynić możliwie największe oszczędności, byle tylko zdobyć potrzebne na zatrudnienie bezrobotnych sumy, jeśli pochwalamy gest rady, która zredukowała o 50 proc. budżet reprezentacyjny i kwoty przeznaczone na rozjazdy — to jednak musimy zaprotestować przeciwko wywodom r. r. Andrzejaka i Holenderskiego, którzy jedyne wytłumaczenie obecnego kryzysu znajdują w... rządach sanacji.

Kryzys finansowy i bezrobocie panują dzisiaj w całej Europie, przy bierając nieraz formy znacznie ostrzejsze niż u nas. Wie o tem zarówno r. Andrzejak, jak i Holenderski, ale obaj z tupetem oświadcza, iż wszelkie zło pochodzi od rządu, który widocznie, aby tylko dokuczyć wyżej wymienionym radnym,

nie zawahał się całej Polski i nawet całej Europy zapędzić w otchłań kryzysu.

A teraz sprawa pożyczki 6-iu milionów dolarów. Pożyczkę można było zrealizować, to fakt. Jednakże rząd oddał pierwszeństwo Górnemu Śląskowi. Otóż podług r. r. A. i H. uczynił, to zaś dlatego by utrudnić sytuację socjalistycznym samorządowi. Ale dłużej w takim razie udzielono magistratowi 2 miliony dolarów a conto przyszłej pożyczki?

PRZEBIEG POSIEDZENIA.

Po otwarciu posiedzenia i odczytaniu komunikatów, na mównicę wstąpił prezes rady, inż. Holcgreber i po omówieniu obecnej sytuacji wezwał radę miejską do uchwalenia wniosku, upoważniającego magistrat do poczynienia oszczędności z tym jednakże zastrzeżeniem, by nie odbiły się one na najbiedniejszych.

Radny Andrzejak (PPS.) wypo-

Kawalerzyści amerykańscy

na konkursach hippicznych w Polsce

Warszawski koresp. „Głosu Polskiego” (S.B.) telefonuje:

Wczoraj wylądowała w Gdyni poraż pierwszy w Polsce ekipa kawalerzystów armji amerykańskiej, która weźmie udział w konkursach hippicznych w Poznaniu i Warszawie.

wiedział na ten sam temat dłuższe przemówienie, odczytując na zakończenie rezolucję wszystkich partji socjalistycznych, wchodzących w skład frakcji rządzącej i polecających przesłanie jej czynnikom rządowym.

Radny Holenderski (Poalej Sion) podtrzymywał wywody poprzednich mówców.

Rada miejska przyjęła jednomyślnie wniosek prezesa Holcgrebera i większością głosów wspomnianą wyżej rezolucję.

R. Holenderski wystąpił jako referent w sprawie przyjęcia statutu podatku od zabaw i widowisk.

R. r. Pogonowski i inż. Popielawski (Stronnictwo gospodarcze) o powiedzieli się za zniżką podatku kinowego, specjalnie zaś od filmów polskich.

Jednakże poprawki te zostały przez większość rządzącą odrzucone i statut w brzmieniu komisji przyjęty.

R. Richter referował sprawę statutu o miejskim podatku od zbytku mieszkaniowego.

R. Golański referował sprawę statutu o poborze na rzecz miasta opłat na utrzymanie dróg i ulic, położonych w obrębie granic Łodzi.

Oba statuty przyjęto w brzmieniu komisji.

Po wyczerpaniu pozostałych punktów porządku dziennego, posiedzenie zamknięto o godz. 11-ej w nocy.

Zgon

ofiary Apanasewicza

WILNO, 14.5. (PAT.) W dniu dzisiejszym odbył się pogrzeb referenta wydziału bezpieczeństwa nowogródzkiego urzędu wojewódzkiego Bohdana Kucharkowskiego.

Zmarłego 11 bm. w klinice uniwersyteckiej na skutek postrzału, zadanego mu w tył głowy przez członka misji handlowej ZSSR w Berlinie Apanasowiczem. Nad otwartą mogiłą wygłoszono szereg przemówień i złożono szereg wieńców.

Termin płatności

podatku obrotowego

Warszawski koresp. „Głosu Polskiego” (S.B.) telefonuje:

Ministerstwo skarbu przypomina za naszym pośrednictwem płatnikom podatku obrotowego, że w dn. 15 maja tj. dziś upływa termin płatności pierwszej raty różnicy pomiędzy kwotą wymierzoną podatku obrotowego za rok 1928 a ustawowemu zaliczkom przepisanimi za tenże rok.

Niezapłacenie tej raty w wyznaczonym terminie pozbawi płatników dalszych ulg w płaceniu podatku obrotowego.

Min. Kwiatkowski na uroczystościach w Alba Julja

Minister przemysłu i handlu inż. Kwiatkowski wyjechał 17 bm. jako oficjalny delegat Rządu polskiego na uroczystości 10-lecia zjednoczenia Rumunii.

Uroczystości odbędą się w Bukareszcie i w historycznej miejscowości Alba Julja.

Wojna Afganistanu z Sowietami

zapowiedzią walki zbrojnej świata muzułmańskiego z komunistami

RYGA, 14.5. (ATE.) Z Moskwy donoszą, że według otrzymanych tam wiadomości z nad granicy afgańskiej Bacza Sakao, który pod imieniem emira Habibullaha panuje w Kabulu, ogłosił odezwę do ludności muzułmańskiej, wzywającą do świętej wojny przeciwko Sowietom.

W organizacji ruchu antysowieckiego bierze żywy udział były emir Buchary zdetronizowany swojego czasu przez bolszewików oraz szereg przywódców szczepów Turkie stanu sowieckiego. Jednocześnie zostały skoncentrowane w pobliżu granicy sowieckiej w okolicy Tazskur-

ganu znaczne oddziały basmachów Tazskurgan jest siedzibą uwazanego przez ludność muzułmańską za świętego mułły Chazred Sajda. Z różnych punktów granicy sowiecko-afgańskiej donoszą o ożywionych ruchach i przegrupowaniach oddziałów basmachów. Według ostatnich wiadomości na czele armji basmachów stoi rada 3-ch złożona z Ibrahima Beki, Fajzulacha i byłego emira Buchary. Do Tazskentu przybył dowódca środkowo azjatyckiej grupy wojsk sowieckich Dybenko, celem zorganizowania obrony przed najściem basmachów.

Co dzień niesie?

Dziś:
Zofii męcz.
Jutro:
Jana Nepom.
Wschód sł. 4.20
Zachód sł. 19.52

Dokąd pójść?

Teatr Miejski: Dziś „Hinkelman”.
Teatr Kameralny: — „Adwokat i róża”.
Teatr Popularny: „Tajemnice haremu”.

KINOTEATRY.

Casino: — Miłość Kozaka.
Corso: — Sokół Prerji.
Grand-Kino: — Żony Szalone.
Luna: — Człowiek o błękitnej duzy.
Odeon: — Dom pod czerwoną latarnią.
Splendid: — „Kochanka Rozwolskiego”.
Wodewil: — Dom pod czerwoną latarnią.

Dyżury aptek

Dziś w noc dyżurują apteki: N. Epszteina, Piotrkowska 225, M. Bartoszewskiego, Piotrkowska 95, M. Rozenbluma, Ceglarnia 12, Gorfina, Wschodnia 54, J. Koprowskiego, Nowomiejska 15. (b)

Rejestracja cudzoziemców

Dziś winni się stawić do rejestracji w Starostwie Grodzkim (Kilińskiego 152) wszyscy cudzoziemcy zamieszkali na terenie m. Łodzi o nazwiskach na literę S.

Jutro winni zgłosić się cudzoziemcy o nazwiskach na litery Sch, Sz. Cudzoziemcy zamieszkali na terenie powiatu łódzkiego winni zgłosić się w starostwie łódzkim (Piotrkowska 100) dziś o nazwiskach na litery S—U, a jutro na litery W—Z.
Do rejestracji należy przynieść dokumenty osobiste i dwie fotografie. (b).

Rocznik 1908

Kto dziś staje do poboru

W dniu dzisiejszym, jako kolejnym dni powszechnego poboru, winni stawić się:

Przed komisją poborową Nr. 1 przy ul. Pomorskiej 18 mężczyźni rocznika 1908, zamieszkali w obrębie 3-go komisariatu policji o nazwiskach na literę: K od Kom do Końca.

Przed komisją poborową Nr. 2 przy ul. Ogrodowej Nr. 34 — winni stawić się mężczyźni rocznika 1908 zamieszkali w obrębie 4-go komisariatu policji o nazwiskach na litery: K, N.

Przed komisją poborową Nr. 3 przy ul. Zakątnej Nr. 82 winni stawić się mężczyźni rocznika 1907 kąt. B. (czasowo niezdolni), zamieszkali w obrębie 4-go komisariatu policji o nazwiskach na litery: I, J, K, L, Ł, M, N, O, P.

Dzisiejsza premiera w kinie „Splendid

W najnowszym filmie „Ufy” p. t. „Kochanka Rozwolskiego” znakomita artystka Brygida Helm, gra rolę młodej utalentowanej tancerki, która nie może znaleźć engagement, ponieważ nie ma protekcji i nie chce okupić swej kariery artystycznej po zyskiwaniu względów ludzi wpływowym za cenę swej czci niewieściej.

Film ten ujawnia z całą jasnością stosunki, panujące w środowisku artystek i oświetla sprawę angażowania się znanej zreszła, lecz przeważnie przemilczanej strony.

Widzimy również w tym filmie, że, jak to się w życiu niekiedy zdarza, fortuna nagle się uśmiecha do owej tancerki jak najlaskawiej, zsyłając jej miliardera, który bezinteresownie służy jej pomocą i przyczynia się do wspaniałej kariery uzdolnionej tancerki.

Włókniarze protestują przeciw redukcjom w przemyśle i domagają się wprowadzenia kontroli nad produkcją

Onegdaj odbyło się doroczne zebranie członków klasowego związku włókniarzy, na którym poseł Szczerkowski wygłosił referat na temat obecnej sytuacji w jakiej znajdują się robotnicy i zwrócił uwagę na redukcję pracy oraz niskie zarobki w przemyśle.

Po referatach sprawozdawczych uchwalono następującą rezolucję:

„Ważne zebranie członków związku włókienniczego stwierdza, iż kryzys w przemyśle rozszerza się coraz bardziej i przybiera rozmiary, które muszą zaniepokoić szerokie masy robotnicze. Dowodem pogorszenia się sytuacji jest fakt, iż coraz więcej fabryk wydalają masowo robotników i redukują pracę od 2 do 3 dni w tygodniu. Redukcja ta

przy niskim poziomie płac robotniczych powoduje straszne położenie robotników i pcha ich w otchłań bezgranicznej nędzy.

Zebrani stwierdzają, że ogólne międzynarodowe przesilenie gospodarcze wywołało katastroficzne położenie, co w pierwszym rzędzie odbiło się na przemyśle włókienniczym. Wyjście z tej przykłej sytuacji winno prowadzić przez demokratyzację życia gospodarczego Polski, a w szczególności przez wprowadzenie kontroli nad produkcją przy współdziałaniu klasy robotniczej.

Zebrani domagają się podjęcia planowej akcji i wydania odpowiednich zarządzeń, zmierzających w kierunku przeprowadzenia walki z rozwijającym się kryzysem w prze-

myśle. Jednocześnie zebrani protestują kategorycznie przeciwko redukcji dni pracy oraz wydaleniom i pozbawieniu robotników pracy. Równocześnie zebrani żądają podwyższenia zapomóg dla bezrobotnych i udzielania im wszystkim pozabawionym pracy robotnikom, kredytów na roboty publiczno-inwestycyjne.

Zebrani stwierdzają, że w obliczu wznagającego się kryzysu i zakusów przemysłowców zmierzających w kierunku pogorszenia bytu i grożącego zamachu na prawa społeczne i polityczne klasy robotniczej, tylko silna, skonsolidowana organizacja zawodowa, obejmująca szerokie rzesze robotników całego przemysłu, dać może należyte wyniki. (p).

Dalszy rozłam w P. P. S-lewicy

Lewica związków zawodowych wyrzeka się współpracy ze swoimi opiekunami

W swoim czasie donosiliśmy, że w P.P.S. — lewicy powstał rozłam na tle różnicy zdań, co do taktyki politycznej i form organizacyjnych stronnictwa.

Donosiliśmy również, że wybitny przedstawiciel tej partii Rozenewig-Różycki, który ma wielu zwolenników w Łodzi i okręgu łódzkim, tworzy nową partię.

Ferment, który powstał trudno było już opanować, to też partia poczęła się na dobre rozpaść.

Rozłam osiągnął swój punkt kulminacyjny na sobotnim zebraniu lewicy związków zawo-

wych. Związki te, pozostając dotychczas pod wpływami P.P.S. — lewicy, postanowiły zerwać z „macierzą”.

Na ostatnim zebraniu lewicy związków zawodowych doszło do burzliwej dyskusji nad sprawą ustosunkowania się do P.P.S. — lewicy.

Nikła część związkowców, członków P.P.S. — lewicy wypowiedziała się za utrzymaniem dotychczasowego stanu i stanęła na stanowisku bezwzględniego współdziałania z władzami partyjnymi P.P.S. — lewicy.

Natomiast większość, zbliżona do komunistów, wypowiedziała się za wyeliminowaniem wpływów P.P.S. — lewicy ze związków.

Po dłuższej dyskusji dokonano wyborów nowego zarządu lewicy związków, do którego nie wybrano ani jednego członka P. P. S. — lewicy.

Dowiadujemy się, że w tych dniach lewica związków zawodowych zwołuje zebranie swoich członków, na którym ma być omówiona sprawa rozłamu w P.P.S. — lewicy.

Komisje opieki społecznej w Łodzi

rozpoczną wkrótce swą działalność Łódź posiadać będzie 28 opiekunów społecznych

Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca ub. roku utworzone zostały specjalne organa komunalnej opieki społecznej, mianowicie opiekunowie społeczni i komisje opieki społecznej.

Do obowiązków opiekuna społecznego — zgodnie z rozporządzeniem — należy inicjatywa i współdziałanie z samorządem w zakresie wykonywania opieki społecznej, czuwanie by opieką i pomoc osobom ich potrzebującym była udzielana, badanie stanu materialnego osób, które korzystają lub mają korzystać z opieki społecznej i udzielanie pomocy doraźnej w nagłych wypadkach z funduszy samorządu na ten cel przeznaczonych.

Do zadań komisji opieki społecznej, w której skład wchodzi: przewodniczący zarządu gminy lub wyznaczony przezeń członek zarządu, członkowie rady miejskiej i opieku-

nowie społeczni, należy wydawanie opinii i inicjatywa w zakresie organizacji i sposobu wykonywania opieki społecznej, koordynowanie opieki społecznej gminy z działalnością opiekuńczą stowarzyszeń i instytucji, preliminarza wydatków gminy na cele opieki społecznej itd.

Rozporządzenie powyższe nie weszło dotąd w życie z powodu braku rozporządzenia wykonawczego, które miało ustalić sposób powoływania opiekunów społecznych i wykonywania przez nich obowiązków.

Rozporządzenie to ukazało się w ostatnim numerze „Dziennika Urzędowego” i zawiera m. in. następujące postanowienia:

Wyboru opiekunów społecznych dokonywuje rada miejska z pośród kandydatów, przedstawionych jej przez magistrat. Wybory te mają być dokonane w r. b., do dnia 25-go sierpnia, następnie zaś najpóźniej na 45 dni przed upływem kadencji opie-

kunów społecznych. Kadencją ta trwa przez trzy lata.

Dalej rozporządzenie zawiera postanowienia co do trybu i sposobu wykonywania obowiązków opiekunów społecznych i przewiduje m. in., iż opiekun społeczny obowiązany jest zapoznać się z warunkami życia ludności w powierzonym mu okręgu opiekuńczym i zwracać szczególną uwagę na wypadki, wymagające roztoczenia opieki społecznej, a w wypadku stwierdzenia potrzeby pomocy powinien wystąpić z odpowiednim wnioskiem, nie czekając na prośbę osoby zainteresowanej.

Czynności swe opiekunowie społeczni spełniają honorowo.

Jeśli chodzi o Łódź, przewidziane jest utworzenie w r. 1929-30 28 okręgów opiekuńczych, a tem samem dokonany będzie musiał być wybór 28 opiekunów społecznych.

Krwawa zabawa taneczna

Za policzek cios sztyletem w serce

Wież Biała Panińska, pod Konim, była terenem krwawego morderstwa.

Miejscowe kółko rolnicze urządziło w szkole wiejskiej zabawę taneczną, na której było poddostatkami alkoholu.

Około godziny 10 wieczorem, gdy zabawa dosięgała punktu kulminacyjnego, jeden z mieszkańców Białej - Panińskiej, 42-letni Józef

Prusinowski, kopnięty przez jednego z obcych w nogę, wymierzył mu silny policzek.

Spokojny osobnik, wyciągnął z zanadru sztylet i błyskawicznym ruchem zatopił go w piersi Prusinowskiego. Sztylet utkwił aż po rękopięść.

Prusinowski, trącony w serce, padł trupem na miejscu. Zanim zdorientowani całym wypadkiem mieszkańcy Białej - Panińskiej odzy-

skali zimną krew, sprawca krwawego morderstwa oraz jego kompani zdolali zbiec.

Zawezwana na miejsce zbrodni policja, zabezpieczywszy trupa, wszczęła za zbrodniarzami energiczny pościg, który jednakże nie dał żadnego rezultatu.

Pozostawiony na miejscu przez zbrodniarza bagnet zabrała policja, która dalej poszukuje mordercy.

RADJO.

PROGRAM WARSZAWSKI ŚRODA.

11.56 — Sygnał czasu z Warszawskiego Obserwatorium Astronomicznego, hejnał z wieży marjańskiej w Krakowie, komunikat lotniczo-meteorologiczny.
12.10—13.00 — Program dla dzieci wiejskich.

15.10 — Transmisja pieśni majowych z wieży marjańskiej w Krakowie.

16.00 — Koncert z płyt gramofonowych.

17.00 — Odczyt p. t. „Piosenka dziecięca”.

17.35 — Skrzynka pocztowa.

17.55 — Koncert popołudniowy

19.10 — Odczyt p. t. „Polska wyprawa do Kamerunu”.

20.05—20.15 — Komunikaty powstającej wystawy krajowej.

20.15 — Koncert wieczorny w przerwie komunikat Teatrów Miejskich. Transmisja z Konserwatorium koncertu słow. miłośników dawnej muzyki w Warszawie.

22.25 — Kom. PAT.

22.40 — Kom. polic., sport i nad program.

23.00—24.00 — Transmisja muzyki z Krakowa.

Monopol na apteki będzie zniesiony

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przystąpiło do opracowania nowego projektu ustawy farmaceutycznej.

Nowy projekt przewiduje zniesienie monopolu aptecznego, który obecnie u nas obowiązuje i polega na tem że na 10.000 mieszkańców może być tylko jedna apteka.

Stan taki powoduje drożyznę leków, które ostatnio kosztują zawrotno sumy.

Według nowego projektu każdy magister farmacji będzie mógł otrzymać koncesję na otwarcie nowej apteki.

Projektowana inowacja wywołała ogromne i zrozumiałe poruszenie w świecie aptecznym.

Pabjanice-Łask Budowa nowej linii tramwajowej

Sprawa budowy tramwaju na trasie Pabjanice — Łask znajduje się już na drodze realizacji.

Jak się dowiadujemy, zainteresowana w tej sprawie gmina Dobroń uchwaliła sprzedać zarządowi Ł. K. O. potrzebne pod linję tereny.

Również i Łask wyznaczył już place pod przyszłą linję. Budowa kolejkii elektrycznej do Łasku, jak nas informują miarodajne czynniki, rozpocznie się prawdopodobnie już w lipcu b. roku.

Przedstawicielem Łodzi na P. W. K. będzie prezes rady miejskiej p. Holcgreber

W dniu dzisiejszym wyjechał do Poznania na uroczystość otwarcia Powszechnej wystawy krajowej prezes rady miejskiej inż. Jan Holcgreber, który reprezentować będzie samorząd m. Łodzi.

Stoisko magistratu m. Łodzi, zawierające kilkadziesiąt pomysłowych eksponatów, ilustrujących wszystkie działy gospodarki miejskiej, wykonane zostało we właściwym terminie. Nad całością urzędzenia wystawy samorządu łódzkiego czuwał od sierpnia miesiący inż. arch. Kamił Lisowski.

Bilety powrotne na kolejach w okresie letnim

Ministerstwo komunikacji wprowadza w okresie letnim dla wygody pasażerów na linjach podmiejskich t. zw. „bilety powrotne”, służące dla przejazdu w obydwu kierunkach. (p).

KOMUNIKAT.

Ze zbiórki na oświatę robotniczą w dniu 1 maja 1929 r. zebrano zł. 317.67 gr. Wydatkowano w związku z kwestą zł. 44.90 gr. Pozostało netto ze zbiórki na oświatę robotniczą zł. 272.77 gr. Powyższą kwotę przekazano stowarzyszeniu oświaty robotniczej oddział w Łodzi.

Ł.O.K.R.P.P.S. d. Fr. Rew.

Koncert Pieśni Polskiej w Helenowie

Jeżeli wogóle granie orkiestry przed wykonaniem właściwego programu, w skład którego wchodziły wyłącznie pieśni chóralne ma jakiś sens, wtedy należy takie wstępy w każdym razie pogodzić z charakterem całkowitego programu. Czy nie byłaby odpowiedniejszą uwertura do „Halki” zamiast „Chłopa i Poety”?

Jako pierwszy numer programu, męski chór legionistów w Pabianicach wykonał niezłe wiązankę pieśni legionowych i „Hej Madjar pije” — dużo rytmu i siły.

gorzej wypadło odśpiewanie chóru mieszanego tow. „Arfa” i chóru „Polaków ewangelików”. Ostatni zmodernizował Moniuszkę, bowiem „Pieśń wieczorna” brzmiała niemal atonalnie z powodu ćwiercetonowego różniczkowania się pojedynczych głosów. Dobrze natomiast odśpiewały połączone chóry pod batutą p. Charuby (Stępy Akermąskie) i p. Pedzimeża (Spiewak wita).

Na szczególną uwagę zasługuje chór katedralny pod batutą p. Ulasa, który w kierunku prowadzenia chóru wykazuje pewne zdolności: dynamiką i czystości. „Kraśniak” Ponieckiego i „A tatusio fajkę pali” (fugato) dały dowód starannego opracowania i zrozumienia. Reszta chórów traktowała rzecz mniej lub więcej po amatorsku.

Thimnie zebrana publiczność każdorazowo oklaskiwała.

H. J.

Opodatkowanie samochodów

na rzecz budowy dróg

Ministerstwo robót publicznych opracowało ostatecznie projekt ustawy w sprawie opodatkowania samochodów. Wpływy z opodatkowania mają pość na budowę nowych szos i na naprawę starych. Zostaną zniesione wszelkie opłaty, pobierane przez państwo, gminy i miasta. Podatek zależny jest od wagi samochodu, od charakteru wozu, a więc czy jest on wyzyskiwany dla celów osobistych, czy zarobkowych.

Z wpływów podatku tego 70 procent pójdzie na utrzymanie i budowę dróg państwowych, zaś 30 procent na budowę i naprawę dróg samorządowych. (p).

Nowe opłaty za wyciągi z ksiąg metrykalnych

Jak się dowiadujemy, władze tutejsze otrzymały z ministerstwa sprawiedliwości wyjaśnienie w sprawie opłat za wyciągi z ksiąg metrykalnych i stanu cywilnego, zarówno w pełnych wypisach jak i skróconych, t. z. druczków, podlegających opłacie stempelowej.

W myśl okólnika opłata za powyższe dokumenty pobierana może być w wysokości 1 złotego bez względu na cel, w jakim zostają wydane. Muszą być przeto opłacane w myśl nowego okólnika dokumenty te, chociażby były wydawane dla celów wojskowych, szkolnych, ksiąg ludności i t. p. (p)

Zachorowania na choroby zakaźne

W ciągu ubiegłego tygodnia, t. j. od dnia 5 do 14 maja r. b. włącznie, zgłoszono do wydziału zdrowotności publicznej następujące przypadki chorób zakaźnych:

Du-brzusny 6 przypadków (w tygodniu poprzednim 3 wypadki), płuca 8 przypadków (w tygodniu poprzednim 7 przypadków), błonica 10 przypadków (w tygodniu poprzednim 7 przypadków), odra 12 przypadków (w tygodniu poprzednim 6 przypadków), róża 2 przypadki (w tygodniu poprzednim 1 przyp.; dekl. gorączka poigowa 10 przypadków (w tygodniu poprzednim 5 przypadków), ospa wietrzna 1 przypadki (w tygodniu poprzednim 0 przypadków), trzustki 1 przypadek (w tygodniu poprzednim 0 przypadków).

Ogółem zanotowano w tygodniu ubiegłym 50 przypadków, w tygodniu poprzednim 31 przypadków.

Por. Kijania oskarży o oszczerstwo jednego ze świadków w procesie poborowym

Jak nas informują, porucznik Kijania wystąpił ma z skargą o oszczerstwo przeciw jednemu ze świadków, a mianowicie Fajferowi z Wielunia, który w początkach śledztwa administracyjnego, wdrożonego z powodu nadużyć w powiatowej komendzie uzupełnień w Wieluniu, wyraził się, że porucznik Kijania miał brać łapówki i był człowiekiem, którego można było nawet za 5 zł. przekupić.

Wprawdzie Fajfer cofnął u sądu śledczego to potworne, go-

dzące w cześć oficera oszczerstwo, a na rozprawie sądowej nie podtrzymał go, uchylając się w myśl art. 190 od zeznań.

Por. Kijania nie uważa tego stanowiska Fajfry za dostateczne dla siebie zadośćuczynienie i chce drogą sądową zmusić go do odwołania tych zeznań.

Obrońca por. Kijania, dr. Nowarski wniósł prośbę do sądu o wydanie mu odpisów tych protokołów śledczych, z których wynika fakt oszczerstwa.

Paszporty zagraniczne stanieją?

Uzdrowiska polskie zabiegają o utrzymanie muru paszportowego

Rozważana od dłuższego już czasu sprawa obniżenia opłat za paszporty zagraniczne dobiega końca.

W najbliższych dniach należy oczekiwać zarządzenia, obniżającego cenę podstawową normalnego paszportu zagranicznego.

Jednocześnie jednak związek uzdrowisk polskich czyni starania, by zarządzenie to ukazało się dopiero we wrześniu, albowiem ukazanie

się go w chwili obecnej mogłoby niekorzystnie się odbić na frekwencji zdrojowisk polskich.

Z drłgiej jednak strony wskazuje się na to, że obniżenie ceny paszportów zagranicznych nie odbije się zupełnie na liczbie gości w zdrojowiskach, a natomiast przyczyni się do zredukowania cen w pensjonatach i hotelach, obecnie ogromnie wyśrubowanych.

Opieka nad drzewkami ulicznymi jest konieczna ze względu na ozdobę miasta

Wydział plantacji miejskich zwraca się za naszym pośrednictwem do obywateli m. Łodzi z apelem o opiekę nad drzewkami ulicznymi, które mają tak wielkie znaczenie z punktu widzenia zdrowotności i estetyki naszego miasta. Wobec nieposiadania dostatecznego taboru miejskiego do celów codziennego zraszania wszystkich drzew ulicznych (ma ich dziś Łódź 15000), wydział plantacji apeluje zwłaszcza do właścicieli ni-

eruchomości, prosząc o regularne podlewanie, codziennie po zachodzie słońca drzew, znajdujących się przed posesjami. Pamięć właścicieli domów o tych drzewach, najpiękniejszej ozdobie naszego miasta, umożliwi nężyta vegetację i wzrost drzewek ulicznych, sadzonych corocznie w dużej ilości — według określonego planu, przez władze miejskie.

Wiadomości sportowe

Mistrzostwa szermiercze Armji

kpt. Segda i st. sierż. Zagacki mistrzami klingi

Odbyte w dn. 10, 11 i 12 b. m. zawody o mistrzostwo szermiercze armji zgromadziły niezwykle wielką ilość zawodników na planszy. Największym powodzeniem, rzecz prosta, cieszyła się nasza narodowa broń — szabla, gromadząc 48 zawodników w grupach oficerskiej i podoficerskiej.

Wyniki techniczne zawodów przedstawiają się następująco:

Oficerowie: 1) we florecie wygrywa kpt. Segda przed kpt. Szemplińskim i por. Kuźnickim. Startowało 12-tu oficerów.

2) Szpada zgromadziła na planszy 17-tu oficerów, przyczem najlepszym był por. Laskowski przed kpt. Segdą i por. Małyską.

3) Szabla, jak wspomnieliśmy, była najliczniej obsadzona, bo aż przez 23 zawodników. Rewelacją było tu zwycięstwo pdr. Lubczyń. Następnii za nim: Segda i Laskowski.

Ostatecznie tytuł mistrza armji zdobył kpt. Segda przed por. Laskowskim.

Podoficerowie: W tej grupie walka była jeszcze bardziej zacięta. Bezkonkurencyjnym mistrzem okazał się Zagacki, który zajął pierwsze miejsce we wszystkich trzech rodzajach broni.

We florecie, przy udziale 21 podoficerów, za sierż. Zagackim uplasowali się sierż. Koza i sierż. Pieczyński.

W szpadzie drugie i trzecie miejsca zajęli plut. Buczak i sierżant Koza.

W szabli, obok Zagackiego, najlepszymi okazali się Ratke i Buczak.

Beapelacyjna wyższość Zagackiego nad wszystkimi konkurentami jest już znana od szeregu lat. Zresztą Zagacki nie znalazł dotychczas równego sobie szermierza w armji, gdyż górował

Miejska Sala Rysunkowa

otwarta została dla uczniów szkół zawodowych

W niedzielę przed południem odbyło się otwarcie 1-ej sali rysunkowej i modeli dla uczniów miejskich szkół zawodowych dokształcających, przy ul. Traugutta 10.

W uroczystości otwarcia wzięli udział: kurator okręgu szkolnego — Gadomski, ławnik — przewodniczący wydziału oświaty i kultury — prof. Smolik, naczelnik Krzywobłocki, naczelnik Waltratus, nauczycielstwo miejskich szkół zawodowych i przedstawiciele organizacji nauczycielskich.

Przemawiali: p. ławnik Smolik i naczelnik Krzywobłocki, który imieniem kuratorium dziękował magistratowi za urządzenie tej wzorowej sali rysunkowej, która umożliwi pogłębienie dokształcania mło-

dzieży pracującej w przemyśle i rzemiośle.

Następnie zebrani goście zwiedzi li bardzo obszerny lokal nowo - otwartej placówki szkolnej, zaznajamiając się z jego urządzeniem.

Sala wyposażona została w znaczny dobór modeli oraz odpowiednio urządzone rysownice. Każdy z uczniów, przychodząc na lekcje rysunków, otrzymuje całkowity komplet przyborów do kreślenia i rysunków.

Należy nadmienić, że wydział oświaty i kultury magistratu czyni przygotowania do uruchomienia drugiej podobnej sali rysunkowej w innej części miasta, celem udostępnienia kształcenia się w rysunkach i kreśleniu wszystkim uczniom miejskich szkół zawodowych.

Uwiódł macochę i... kosztowności

„Mitego“ synalka poszukuje policja

Niejakiego Stanisław Ryszkiewicz, dwukrotny wdowiec, zamierzał raz jeszcze się ożenić. Narzeczoną jego była młodsza o lat 40. Panna Władzia Monkowska, tak się bowiem nazywała kandydatka na trzecią małżonkę Ryszkiewicza, do czasu poznania Ryszkiewicza pracowała w fabryce. Jak mówiono, Ryszkiewicz posiadał mały kapitał. Zachęcała go kobieta zdecydowała się na ślub.

Pierwsze chwile pożycia płynęły szczęśliwie, dopiero gdy zjawił się na horyzoncie 40-letni syn Ryszkie-

wicza, który po śmierci swej żony miał stale zamieszkiwać u ojca, sytuacja się zmieniła. Stary Ryszkiewicz spostrzegł, że syn jego zaleca się do swojej macochy, której również nie był obojętny.

Pewnego dnia stary Ryszkiewicz przyłapał ich w czulej sytuacji. Wobec tego nakazał synowi natychmiast wyjechać. Syn spełnił wolę ojca, ale po dwóch dniach zniknęła również żona starego Ryszkiewicza, a z nią najkosztowniejsze przedmioty. Zrozpaczony staruszek powiadomił o wypadku policję. (p).

Za fałszerstwo podatkowe

podatnik skazany na 200 zł.

W swoim czasie do wydziału podatkowego magistratu zgłosił się jeden z płatników podatku od nieruchomości, domagając się cofnięcia wyznaczonej mu licytacji za nie wpłacony podatek od nieruchomości.

ści, gdyż podatek ten został przez niego uiszczony, w dowód czego przedstawił kwit, wydany przez sekwestratora magistratu.

Po sprawdzeniu okazało się, iż kwit ten został sfałszowany przez wytarcie w nim nazwiska płatnika, sumy podatku i wpisanie innych danych.

Magistrat, po przeprowadzeniu wstępnego dochodzenia, które ujawniło, iż fałszerstwa dopuścił się niejaki Mordka Mendel Bławat, który otrzymał od wzmiankowanego właściciela domu sumę podatkową do zapłacenia, skierował sprawę do prokuratora przy sądzie okręgowym w Łodzi.

Sąd okręgowy uznał Bławata winnym przerobienia pokwitowania i skazał go na 200 zł. grzywny z zamianą na 4 tygodnie aresztu. Zaznaczyć należy, iż Bławat zwinął się poszkodowanemu należną kwotę.

Abiturjenci szkół średnich

a służba wojskowa

Ministerstwo W. R. i O. P. wydało okólnik do wszystkich dyrekcji szkół średnich w sprawie ochotniczej służby wojskowej abiturjentów tych szkół. Okólnik wskazuje na to, że według nowej ustawy o służbie wojskowej, odroczenie z tytułu studjów udzielane będą nie do lat 26, jak to miało miejsce poprzednio, lecz tylko do lat 23. Zachodzi więc obawa, że wielu studentów będzie musiało przerwać rozpoczęte studja, by odbyć służbę wojskową.

Jest tedy pożądane, by zainteresowani odbyli służbę wojskową przed rozpoczęciem studjów. Zaciąg ochotniczy odbywa się na podstawie podań indywidualnych, składanych do końca czerwca. W okólniku ministerstwo zaleca, by dyrektorzy gimnazjów zwracali na taki stan rzeczy uwagę swym uczniom i nakładali ich do wyzyskania przysługujących im praw. (p).

Dr. NEUMARK

ul. Moniuszki 5, tel. 70-50
choroby skórne i weneryczne
aswietlame - ampa kwarowa leczenia
nie zylakow. 70-50
Godz. przyjęć 11-2, 5-8, panie 6-8

Zwycięstwo Ł. K. S-u na zawodach strzeleckich w Płocku

Ogólnopolskie zawody strzeleckie w Płocku, organizowane przez Z.H.P. zgromadziły liczną rzeszę strzelców. Łódź reprezentowana była przez drużynę Ł.K. S-u. Zawodnicy warszawscy zawiedli, nie przybywszy na zawody, mimo obietnicy. Szkoda, bo moglibyśmy ich poziom porównać z klasą łódzkich strzelców.

Program zawodów przewidywał dwie konkurencje, a mianowicie:

Strzelanie o tytuł „Wyborowego strzelca na rok 1929” oraz o „Nagrodę Celności”.

W konkurencji pierwszej odniósł zwycięstwo Nowe (Ł.K.S.), zdobywając 374 pkt. na 400 możliwości. Drugim był Jarzębski (Ł.K.S.) z 368 pkt. Trzecie miejsce zajął mistrz Płocka Wodziński, mając również 368 pkt., ale gorszych parę seryj.

W strzelaniu o „Nagrodę Cel-

ności” zwyciężył Andrzejak (Ł. K.S.), osiągając 114 pkt. w 12-tu strzałach. Drugie miejsce zajął Wodziński (Płock).

Organizacja zawodów była wzorowa, a gościnnością gospodarzy goście byli wprost zachwyceni.

Zawody odbyły się pod protektorem pułk. Mochnackiego, któremu sport strzelecki w Płocku zawdzięcza swój rozkwit.

Lewiatan o normalizacji i kartelizacji

Sprawozdanie Centralnego Związku Polskiego Przemysłu Górniczego i Handlu i Finansów (Lewiatana) za rok 1928 zawiera następujące ciekawe uwagi o postępie normalizacji i kartelizacji gospodarki polskiej w r. ub.

W dziedzinie normalizowania wytworów przemysłowych uczyniono w roku sprawozdawczym dalszy krok naprzód. Jakkolwiek środki finansowe Polskiego Komitetu Normalizacyjnego wciąż jeszcze są nie dostateczne, to jednak rozpoczęte już prace są coraz bardziej rozwijane i liczbą uchwalonych norm znacząco się powiększyła. Dodatnim objawem było też popularyzowanie się prac normalizacyjnych i intensywniejsze niż przedtem wprowadzanie w życie norm uchwalonych, przez Polski Komitet Normalizacyjny.

Zanotować również należy dalszy postęp w drugiej dziedzinie racjonalizacji produkcji — w organizacji przemysłu pod względem handlowym.

Stabilizacja życia gospodarczego wymaga unormowania wytwórczości i cen, co może być najłatwiej i najsprawniej osiągnięte przy pomocy syndykatów i wielkich koncernów. Utrzymanie wytwórczości i cen na odpowiednim poziomie prowadzi do wzmocnienia danej gałęzi przemysłu i umożliwia jej przystąpienie do racjonalizacji i modernizacji, które z kolei powodują polepszenie i potaniecie produkcji. Kartelizacja przemysłu, wywołująca w pierwszym stadium utrzymanie wytwórczości i cen na odpowiednim poziomie, aby drogą tą wzmocnić przedsiębiorstwa, wycieńczone uprzednią nieokleśnianą konkurencją, jest w dalszych etapach niewą-

pliwym interesem całego społeczeństwa, gdyż w wyniku umożliwionej dzięki temu wzmocnieniu racjonalizacji i modernizacji daje konsumentowi lepszy i tańszy towar, przede wszystkim zaś wzmacnia gospodarstwo narodowe, opierając je na racjonalnych podstawach, stwarzających możliwość ekspansji i zatrudnienia przez to licznych rąk roboczych.

To też ruch koncentracyjny o charakterze zarówno pionowym jak poziomym wzmagają się na całym świecie. Ze sfery koncentracji wewnętrznej przerzuca się on coraz bardziej na teren międzynarodowy. Powstają liczne międzynarodowe konwencje, syndykaty i kartele, których zadaniem jest opanowanie niszczonej walki konkurencyjnej, wprowadzenie porozumienia w gospodarstwie światowym i współdziałania wszystkich elementów tego gospodarstwa.

Wytwórczość polska coraz bardziej wciągana jest w orbitę tej międzynarodowej akcji porozumiewawczej. W dążeniach do nawiązania międzynarodowych porozumień, obejmujących podstawowe artykuły, w szczególności zaś węgiel i żelazo, Polska jest jednym z poważnych współuczestników. Podstawą tych międzynarodowych porozumień są oczywiście organizacje, łączące daną dziedzinę produkcji w poszczególne państwa, to też koncentracja w przemyśle polskim jest z tego względu zagadnieniem pierwszorzędnej znaczenia. Znaczenie to potęguje się nadto przez jego wpływ na potaniecie produkcji wskutek specjalizacji i podziału pracy pomiędzy poszczególne przedsiębiorstwa, przez ograniczenie kosztów administracyjnych, kosztów przewozu i większe i pomyslniejsze możliwości kredytowe, gdyż kartele i syndykaty są z natu-

ry rzeczy bardziej pożądanym kontrahentem niż pojedyncze przedsiębiorstwa.

W rezultacie tego cały szereg najważniejszych artykułów naszej wytwórczości jest już objęty różnorodnymi porozumieniami, począwszy od dość luźnych konwencji aż do zwartych syndykatów włącznie. Akcja w tym kierunku objęła w roku sprawozdawczym dalsze artykuły naszej wytwórczości, a nawet przemysł włókienniczy, tak trudny do skartelizowania wobec wielkiej liczby bardzo niesjedliwych pod względem znaczenia przedsiębiorstw. Porozumienia w przemyśle włókienniczym, posiadające dotychczas bardzo luźny charakter, przyczyniają się, pomimo niedawnego istnienia, do opanowania nadprodukcji i przez ograniczenie obiegu węgla i przez nadmierne długimi terminami do polepszenia warunków płatności.

Kronika wojewódzka

BUDŻET M. PABJANIC ZREDUKOWANY.

Urząd wojewódzki w Łodzi dokonał wielu poprawek w budżecie m. Pabjanic na rok 1929-30. Między innymi skreślono z budżetu następujące pozycje: 17.000 zł. na dodatki dla nauczycieli szkół powszechnych, 20.000 zł. przeznaczone na kupno placu pod budowę szkoły powszechnej na Starem Mieście, 5.000 zł. z subsydjum dla seminarjum nauczycielskiego, 5.000 zł. przeznaczonych na budowę pomnika niepodległości w Pabjanicach z zastrzeżeniem, że z sumy tej miasto ma przeznaczyć 4.550 zł. na budowę pomnika dziesięciolecia niepodległości w Łodzi.

Pozatem urząd wojewódzki polecił skreślić lub zmniejszyć cały szereg pozycji z funduszu przeznaczonego dla ubogich położnic, na leczenie najbiedniejszych itp. (p).

WŁAMANIE DO URZĘDU POCZTOWEGO POD PIOTRKOWEM.

Nocy onegdajszej do urzędu pocztowego w Rozprzyc pod Piotrkowem usiłował dostać się złodziej. Przecieli kraty okienne, a w otwór wsadzili szczupłego chłopczyka, którego ze sobą przeprowadzili.

Malec, dostawszy się do wnętrza, splondrował wszystkie szuflady i biurka, jednak nic cennego nie znalazł, ponieważ kasę z pieniędzmi, jak również znaczki zabiera naczelnik do prywatnego mieszkania.

Na miejsce wypadku wyjechali wywiadowcy urzędu śledczego w Piotrkowie, którzy po przeprowadzeniu pierwotnego dochodzenia stwierdzili, że włamywacze przybyli na gościnne występy z Łodzi.

Dochodzenie w toku. r.

UCIECZKA KOMUNISTKI Z GABINETU DENTYSTYCZNEGO.

W dniu wczorajszym do jednego z gabinetów dentystycznych w Piotrkowie przybyły trzy aresztantki, konwojowane przez dwóch policjantów.

Policjanci wraz z dwiema aresztantkami udali się do poczekalni, podczas gdy trzecia weszła do gabinetu.

Po wyjściu „pacjentki” z gabinetu do przedpokoju lekarz usłyszał trzaśnięcie frontowych drzwi, co go mocno zastanowiło.

Zaniepokojony wybiegł do poczekalni, pytając, kto wyszedł.

Wtedy dopiero przerażeni policjanci spostrzegli, że padła ofiara podstępnej zbiegającej komunistki.

Natychmiast zarządono pościg, lecz jak dotychczas nie dał pozytywnego rezultatu.

Zbiegła Estera Brandla Świerczewska, lat 23 — jest komunistką, skazaną przez sąd okręgowy w Piotrkowie na 6 lat ciężkiego więzienia. r.

POŻEGNANIE KOMENDANTA POLICJI POW. KALISKIEGO.

W Kaliszu odbyło się przy licznych udziałach przedstawicieli władz i obywateli miasta pożegnanie komendanta policji powiatu kaliskiego komisarza Domańskiego, przeniesionego na wyższe stanowisko do Brześcia nad Bugiem.

Starosta kaliski w dłuższym przemówieniu podkreślił załugi nadkomisarza Domańskiego i jego owocną pracę w okresie 3-letniej służby w powiecie kaliskim oraz życzył odchodzącemu w imieniu zebranych dalszej owocnej służby dla dobra kraju. (p).

Koniec kryzysu w izbie-21 maja

Min. Klarner w Łodzi

Wbrew pogłoskom, zamieszczonym w jednym z pism, b. minister Cz. Klarner przybywa do Łodzi dopiero we wtorek, dnia 21-go b. m.

Tegoż dnia upływa ostateczny termin załatwienia sporu pomiędzy handlem a przemysłem o stanowisko dyrektora izby.

Należy przypuszczać, iż w razie niepowodzenia akcji medjacyjnej,

min. Klarner niezwłocznie zażąda oświadczenia się przemysłu w sprawie zgody na arbitraż, aby tegoż jeszcze dnia wydać obowiązujące obie strony orzeczenie.

Prez. Fiedler, wchodzący w skład delegacji handlowej, bawi obecnie w Poznaniu, jednakże przed wyjazdem min. Klarnera powróci do Łodzi.

Agc.

Akcja przeciwko nadzorom

Podana przez „Głos Polski” wiadomość o akcji przeciwko placze nadzorów w zbyt wielkiej liczbie udzielonych przez łódzki sąd handlowy okazała się ścisłą.

Fakt udzielenia odroczenia wypłat firmie, która wystawiła własne akcepty na sumę, przekraczającą 15-krotnie kapitał własny przedsiębiorstwa, podziela niepokojące na stery gospodarcze, które słusznie dopatrują się w całym szeregu wypadków nadzoru sądowego raczej przesunięcia terminu nieumknięcia upadłości z wybitną szkodą dla wierzycieli.

Liga Narodów żąda zawarcia traktatu polsko-niemieckiego

Przyjęte przez konferencję Rady Gospodarczej Ligi Narodów dnia 11 maja sprawozdanie zawierało w pierwotnym brzmieniu wstępu potępienie stanu beztraktatowego między Polską a Niemcami.

Sprawozdanie podkreślało, że brak traktatu polsko-niemieckiego godzi w cały system traktatowy Europy środkowej; a zawarcie tego traktatu umożliwiłoby dopiero innym państwom środkowo-europejskim definitywne uregulowanie stosunków z Niemcami i z Polską.

Rzecz znamienna, że po odczytaniu pierwotnego tekstu ustęp ten został na zgodne żądanie delegatów Polski i Niemiec skreślony. Dlaczego?

Międzynarodowy kartel drzewny

Dlaczego bez Polski?

Rozpoczęte przed rokiem pertraktacje między rumuńskimi, czeskimi i jugosłowiańskimi eksporterami drzewnymi zakończyły się utworzeniem kartelu dla zbytu drzewa na Węgrzech.

Węgry potrzebują rocznie 100 tysięcy wagonów drzewa opałowego. Stosownie do postanowień kartelu 40 proc. tej ilości, to jest 40.000 wagonów ma dostarczyć Rumunia.

Kartel został założony jako towarzystwo akcyjne i będzie finansowany przez węgierski Bank Kredytowy w Budapeszcie. Bank wypłaca dostawcom natychmiast po otrzymaniu listów przewo-

wych 80 proc. wartości, podczas gdy reszta, t. j. 20 proc. wypłacona będzie po sfinalizowaniu sprzedaży.

Kartel rozpoczął swe czynności w Budapeszcie z dniem 1 maja r. b. Wszystkie transakcje drzewem opałowym mają być dokonywane za pośrednictwem kartelu, do którego należą wszystkie na pograniczu rumuńsko-węgierskim czynne towarzystwa leśne.

Biuro budapeszteńskie kartelu będzie również nabywało transporty drzewne, eksportowane Dunajem przez inne, nienależące do kartelu towarzystwa.

Instytut badania konjunktur o sytuacji

Napięcie finansowe zakończone — wchodzimy w fazę recesji

Ostatni zeszyt biuletynu, wydany go przez instytut badania konjunktur i cen, zapatrzuje się na sytuację bardziej optymistycznie niż większość zresztą gospodarczych oraz działających ekonomicznie pism codziennych.

Biuletyn przyznaje, że wahańki przemysłu budowlanego są niższe niż w r. ub., że sezonowa likwidacja bezrobocia zaczęła się później niż normalnie, że płatność pogorszyła się znacznie, a to zarówno skut-

kiem napięcia finansowego, jak i skutkiem zaostrenia kondycji kredytowych w prywatnych obrotach handlowych, że wreszcie kursy akcji opadły na najniższy od 2 lat punkt.

A jednak, według opinii instytutu, ogólniejsze objawy kryzysowe dotychczas się nie objawiły. Naogół twierdzi biuletyn — konjunktura gospodarcza weszła poprzez okres napięcia finansowego w fazę recesji; fazę ożywienia, którą trwała do

końca roku ub., uważać należy za skończoną.

W każdym razie instytut oczekuje złagodzenia objawów recesji w związku z normalną wiosenną poprawą, aczkolwiek uzależnia rozwój stosunków w przyszłości od układu na rynku międzynarodowym i od możliwości importu kapitałów do Polski.

Sądziemy, że, niestety, i jedno i drugie kształtuje się niezbyt dla nas pomyslnie. hb.

GIEŁDA.

URZĘDOWA CEDULA GIELDY WALUTOWEJ z dnia 14 maja 1929 r. GOTÓWKA.

Dolar — CZEKI.
Belgia 123.83 i pół
Holandia 358.58
Londyn 43.27
N. York 8.90
Paryż 34.84 i pół
Praga 26.38 i trzy czwarte
Szwajcaria 171.75
Wiedeń 125.28
Włochy 46.72
Berlin 211.52

URZĘDOWA CEDULA GIELDY WARSZAWSKIEJ

Dyskontowy 120 122
Zarobkowy 78.50
Polski 163
Węgiel 75 82
Cegielni 38 39
Miedzian 25 25.25
Starachowice 26.50 28
Cukier 32.50
Nobel 20.50
Lilpop 33.
Norblin 170 175

PAPIERY PAŃSTWOWE I LISTY ZASTAWNE.

Pożyczka inwest. 105 105.25 105
Pożyczka stabilizacyjna 93.25.
Dolarówka 75.50 75.25
5 proc. konwers. 67
5 proc. konwers. kolejowa 59.
Dolarowa 84.50 84.40
Kolejowa 102.50
8 proc. Banku Gosp. Krajowego 94
7 proc. Banku Gosp. Kraj. 83.25
1 i pół proc. listy zast. ziemskie 47.50
5 proc. m. Warszawy zł. 51
3 proc. m. Warszawy zł. 65 65.25
8 proc. m. Łodzi 58.75 59.

Wszelkie
Zioła lecznicze
poleca APTEKA
Dra Farm.
R. Rembielińskiego
w ŁODZI, ul. Andrzeja Nr. 23
telefon 49-91.
UWAGA: Apteka przyjmuje mozt do analizy

Wkrótce Teatru Rewji „GONG”

tylko kilka gościnnych występów

pod kierownictwem **Walerego Jastrzębca** na letniej **Ogródku** przy ulicy **Begielnianej 16** scenie w

O dniu rozpoczęcia występów nastąpią oddzielne zawiadomienia.

Gimnazjum Męskie (Humanistyczne) im. Ks. Ign. Skorupki

utrzymywane przez **Tow. „OSWIATA”** w Łodzi ul. ks. Skorupki № 13, tel. 2-98.

Egzaminy wstępne do wszystkich klas rozpoczną się w pierwszym terminie **dn. 3 czerwca r. b. o godz. 4-ej popoł.**

Podania przyjmuje kancelaria szkolna w dni powszednie od godz. 9-ej r. do 3-ej po poł.

Przy Gimnazjum czynne są klasy A (dla nieumiejących czytać) B i C.

O drugim terminie egzaminów nastąpią oddzielne zawiadomienia.

1559-1

Dyrektor: **Wacław Davison.**

HOTEL „POLONIA-PALACE” W ŁODZI.

GRUNTOWNIE ODNOWIONY.
CENA JEDNOLITA **ZŁ 8.-** NA DOBE
WŁĄCZNIE Z OGRZEWANIEM I PODATKIEM

MOMENTALNE FOTOGRAFICZNE

aparaty Broszkowe

i inne nowości jarmarcz. Cennik — bezpłatnie.

HILNER

Warszawa, Mławska 5/7

Dr. med. STUPEL

Szkoła 12

Choroby włosów, skórne, weneryczne i moczopięciowe
Naświetlania lampą kwarcową prom. Roentgena, (ekzemy, nowotwory złośliwe)
przyjmuje od 6-ej do 9-ej po poł. w niedzielę od godz. 5-ej do 6-ej.

Zarząd Spółki Akcyjnej

Przemysł Włókienniczy

Bracia Zajbert w Łodzi

zawiadamia niniejszym pp. akcjonariuszów, że w dniu 30 maja 1929 r. o godz. 18-ej odbędzie się w lokalu Zarządu w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej 175

Zwyczajne Walne Zgromadzenie

z następującym porządkiem dziennym:

1. Wybór Przewodniczącego.
2. Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej z działalności za 1928 r.
3. Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok op. 1928.
4. Podział zysków.
5. Wybory do Zarządu i Komisji Rewizyjnej, i określenie kompetencji członków Zarządu.
6. Podwyższenie kapitału zakładowego spółki o dalsze Zł. 600.000
7. Ustalenie wysokości wynagrodzenia dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej.
8. Wolne wnioski akcjonariuszów.

W razie niedojścia do skutku powyższego zebrania, odbędzie się w dniu 14 czerwca 1929 roku o godzinie 16-ej w tymże lokalu drugie zebranie, które będzie prawomocne bez względu na liczbę przybyłych akcjonariuszów.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Zgromadzeniu, winni stosownie do § 22 Statutu Spółki złożyć swe akcje, wzgl. kwity tymczasowe na 7 dni przed walnym Zgromadzeniem w biurze zarządu spółki. 1551

„RUF”

Nowoczesna, przejrzysta, skrócona

Księgowość Szwajcarska

posiada siłę dowodu prawnego

OSZCZĘDZA

na czasie, pracy i kosztach.

Zapewnia codzienne bilanse.

PRZEJŚCIE na tę metodę dla każdego przedsiębiorstwa w każdej chwili możliwe.

REORGANIZACJE

Zaprowadzanie też innych metod

Kontrola Ksiąg Handlowych

Sporządzanie bilansów

przyjmuje i bliższych informacji udziela

O. R. PFEIFFER

Łódź,

Kopernika (Miśza) 57.

Tel. 66-81.

ROWERY

Zawadzkiego, Kamińskiego

i innych oraz różnych marek zagranicznych

nabyć można

najtaniej i najdogodniej

w fabrycznym składzie

„Dobropol”

Łódź,

Piotrkowska 73

w podwórzu

tel. 58-61.

Wielki wybór wózków dziecięcych krajowych, zagranicznych łóżek metalowych; wyściółki amerykańskie, materace wyściełane oraz materace sprężynowe higieniczne „Patent” do mebliowych łóżek podług miary nabyć można najtaniej i najdogodniejszych warunkach w fabrycznym składzie

„DOBROPOL”

Łódź,

Piotrkowska nr. 61

w podwórzu,

tel. 58-75

R. i F. Krauss

daw. „Auer”

Łódź, ul. Piotrkowska Nr. 145

SKŁAD ARTYKUŁÓW do oświetlenia gazowego, elektrycznego, naftowo-żarowego

NAJLEPSZE baterje, zapalniczki, krzemienie, koszulki gazowe i naftowe. 086-11

Dr. B. DONCHIN

Specjalista chorób oczu

POWROCIL DO KRAJU

przyjmuje codziennie od 10 — 1 i od 4—7, w niedziele od 10—1 pp.

ul. MONIUSZKI 1,

Tel. 9-97.

OGŁOSZENIA DROBNE

BIŻUTERIA

zegarki na raty, ceny gotówkowe „Preciosa”, Piotrkowska 135, w podwórzu, 951

BIŻUTERJE

kupuje. Pełna wartość piąco. Solidne traktowanie „Preciosa”, Piotrkowska 125 w podwórzu, 951

PIERWSZORZĘDNY KRAWIEC.

Wykonuje roboty z własnych i powierzonych materiałów. Pierwszorządne wykonanie. Dla urzędników państwowych i prywatnych—dogodne warunki. SZ. PROMNICKI, ul. Zawadzka № 26, I r. i p. 1564-9.VI

POKOJ

umeblowany do odstąpienia. Konstantynowska 3, lewa oficyna, 5 piętro. 1557

MIESZKANIA

do wynajęcia pokój z kuchnią, oraz dojeżdżące pokoje. Rzgowska 40, Zeller. 1545-16

SKLEP

i dwa pokoje z kuchnią w CENTRUM do odstąpienia, tel. 67-69. 1524-16

2 POKOJE

z kuchnią, słoneczne w centrum miasta poszukiwane od zaraz. Wiad. Tkalinia Sztuczna, Piotrkowska 92 1642

FURMAN

do koni obejmie posadę za skromnym wynagrodzeniem. Oferty pod „Wtęśnik z Pruszkowa” do adm. nin. pisma nazwisko Marty Tajrich 1541

POTRZEBNA

służąca do wszystkiego znająca się na kuchni. Dobre świadectwa konieczne. 6-go Sierpnia 65 m. 2, Bechtold. 1556-17

ROBOTNIK

18 lat, do wózka potrzebny. Celnowski, Przejazd 46 1555

DIWANY

reperuję. Tkalinia sztuczna, Piotrkowska 92. 1500-V

TYSIĄCE

chorych na katar żołądka, wzdęcia kurcze, bóle, niestrawność, brak apetytu, ogólne osłabienie, odzyskało zdrowie używając ziółka sławnego na cały świat Dr. Dietla, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Żądacie bezpłatnej broszury pouczającej. Adres: Liszki-Apteka 1548-19

DARMO

Napisz imię, nazwisko, miesiąc urodzenia, otrzymasz darmo określenie charakteru, zdolności, przeznaczenia. Warszawa, redakcja „Wiedza Tajemna”. Załączyć znaczek pocztowy na przesyłkę. 1503-4

ZGUBIONO

kwit za № 44805-15.7 na bukaso weksla na sumę zł. 85.— na nazwisko Steinman, wydany przez Bank Zw. Spółek Zawodowych. Kwit powyższy unieważniam I. Steinman 154

ZGINAŁ

wyciąg z ksiąg stałej ludności wydany przez magistrat m. Konstantynowa na nazwisko Marty Tajrich 1541

BIUROWY

praktykant potrzebny zaraz.

Oferty składać pod „T” w „Głosie Polskim”.

Biuro Centralne

ul. Piotrkowska 116

dostarcza każdą ilość lodu do użytku domowego oraz restauracji, cukierni i t. p. Szybka dostawa. Niższe ceny.

Przy abonamencie miesięcznym — rabat.

Dr. med.

LUDWIK RAPEPORT

Choroby nerek, pęcherza i dróg moczowych.

ul. Pr. Narutowicza (Dzielna) 25, Telefon 44-10.

Godz. przyjęć od 1—2 i od 4—3 p. p.

Dr. Ign. Margolis

Specjalista chorób oczu

Aleja Kościuszki Nr. 13

Telefon 65-17

Przyjmuje codziennie od 12—2 i 7—8, w niedzielę 1—2

Znawcy kupują tylko **Patentowane łóżka polowe marki „PALMA”**

Tylko za 150 zł. otrzymasz 3 lampowy aparat **RADJO** bez lamp i części w firmie **POLSKIE RADJO** Inż. KRZYŻANOWSKI i S-ka ul. Andrzeja 24

Miejski Kinematograf Oświatowy
Wodny Rynek (Róg Rokicińskiej)
Tel. 18-26 Dojazd tramwajami 16 i 10.
PROGRAM Nr. 17
Od 14. V. do 20. V. 1929 r.
Dla dorosłych:
SWIERSZCZYK
(KSIĄŻĘ POZWOLIŁ)
W rolach głównych: **Lya Mara** i **Harry Liedtke**
Dla młodzieży:
W Krainie Srebrnego Łwa PERSJA
Obraz w 10-ciu aktach.
Realizacji Bernafda Kellermanna.
Dla młodzieży:
Początek seansów o godz. 15 i 17 w soboty i niedziele o godz. 15 i 15.
Dla dorosłych:
Początek seansów o godz. 18.45 i 21 w soboty i niedziele 16.45, 18.45 i 21.

Dr. med. HELLER
Choroby skórne i weneryczne
UL. NAWROT 2
TELEFON 79-89
Przyjmuje do 10 r. i od 4—8 wiecz w niedzielę od 11—2 po południu
Dla pań spec. od godz. 4—5 po poł., dla niezamożnych.
CENY LEZNI.

Prenumerata

miesięczna „Głosu Polskiego” ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 5,60, za odosłanie — 40 groszy; z przesyłką pocztową w kraju — zł. 6,50; zagranicą — zł. 10.—